

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 492

din 28 martie 2024

După cum este cunoscut, prin Hotărârea nr. 2040 din 13 iulie 2023 Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a formulat mai multe recomandări, cu caracter de măsuri provizorii, menite să sprijine instanțele judecătorești în gestionarea volumului mare de activitate.

Astfel, în conformitate cu art. I din această hotărâre, până la efectuarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a analizei necesare pentru stabilirea volumului optim de activitate al judecătorilor, pentru a asigura buna desfășurare a activității instanțelor judecătorești, s-a recomandat adoptarea următoarelor măsuri provizorii privind normarea muncii:

„1. stabilirea volumului optim de muncă al judecătorilor prin raportare la numărul dosarelor fiecărui complet în toate ședințele de judecată programate în decursul unei luni, diferențiat în funcție de gradul de jurisdicție, stadiul procesual și materiile în care se judecă, respectiv nonpenale sau penale, după cum urmează:

a) în materiile nonpenale, numărul recomandabil de dosare/complet/total ședințe de judecată programate în decursul unei luni este de 40 dosare la judecătorii, fără a fi luate în considerare dosarele având ca obiect încuviințare executare silită și internare medicală nevoluntară, iar în cazul tribunalelor și curților de apel de 20 dosare în primă instanță și 20 dosare în căile de atac;

b) în materiile penale, numărul recomandabil de dosare/complet/total ședințe de judecată programate în decursul unei luni este de 40 dosare la judecătorii, iar în cazul tribunalelor și curților de apel de 20 dosare în primă instanță, din care maxim 5 dosare în care instanța a fost sesizată cu rechizitoriu, și 20 dosare în căile de atac;

2. În funcție de numărul, specificul și complexitatea cauzelor, precum și de situația concretă de la nivelul unor instanțe/secții, președinții instanțelor sau, după caz, colegiile de conducere pot

adopta și alte măsuri care se impun pentru asigurarea unei dimensionări echilibrate a volumului de activitate și pentru funcționarea corespunzătoare a instanței, inclusiv cele prevăzute la art. 107 alin. (2) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.”

De asemenea, prin art. II din aceeași hotărâre s-a stabilit că „În aplicarea măsurilor provizorii prevăzute la art. I vor fi avute în vedere cu prioritate cauzele pentru soluționarea cărora sunt prevăzute expres de lege termene imperative.”

Contextul în care a fost adoptată această hotărâre era caracterizat de o creștere continuă a numărului posturilor vacante de judecător, în special ca urmare a numărului mare al situațiilor de eliberare din funcție prin pensionare, în condițiile în care ritmul de ocupare al acestora era semnificativ mai lent comparativ cu gradul de vacantare. Din această ultimă perspectivă, au fost avute în vedere și efectele generate de neorganizarea în anul 2020 a concursului de admitere la Institutul Național al Magistraturii și a concursului de admitere în magistratură, care s-au resimțit considerabil la nivelul instanțelor, deja afectate de un volum mare de activitate.

În ședința din data de 13 septembrie 2023, Comisia nr. 2 judecători – *Resurse umane și organizare*, analizând mai multe aspecte referitoare la modalitatea de punere în aplicare a hotărârii în discuție, a subliniat caracterul de recomandare al măsurilor adoptate, revenind conducătorilor instanțelor judecătorești, sub coordonarea președintelui curții de apel, să aprecieze și să dispună cu privire la măsurile specifice care se impun pentru normarea provizorie a muncii, în funcție de situația concretă de la nivelul fiecărei instanțe (natura și complexitatea cauzelor, schema de personal și gradul de ocupare al acesteia, încărcătura pe judecător etc.). În acest sens, s-a arătat că la adoptarea măsurilor respective, dar și în activitatea fiecărui complet de judecată, un reper fundamental trebuie să fie respectarea principiului soluționării cauzelor într-un termen rezonabil, prin raportare la specificul fiecărui litigiu. Prin urmare, alocarea termenelor de judecată nu se poate face decât cu respectarea planificării ședințelor de judecată pentru care, prin hotărâre de colegiu, s-a aprobat configurarea termenelor în sistemul Ecris, iar primul termen de judecată ar trebui stabilit, de regulă, în cel mult 6 luni de la înregistrarea cauzei. De asemenea, s-a mai reținut că, pentru respectarea termenelor imperative prevăzute de lege, cauzele urgente ar trebui excluse din numărul recomandabil de dosare pentru fiecare complet și că, în egală măsură, la nivelul fiecărei instanțe ar trebui identificate cauzele repetitive pentru a fi excluse din numărul recomandabil de dosare/complet/total ședințe de judecată programate în decursul unei luni. Totodată, s-a învederat că trebuie avută în vedere situația particulară de la nivelul fiecărui grad de jurisdicție, respectiv fiecărui complet, astfel încât în situația în care nu se judecă dosare în primă instanță sau în căi de atac, volumul optim de muncă să se raporteze la numărul total recomandat de dosare (40 de dosare).

De asemenea, comisia de specialitate a Consiliului Superior al Magistraturii a mai reținut

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

că aplicarea recomandărilor formulate prin Hotărârea Secției pentru judecători nr. 2040/2023 nu poate constitui, în niciun caz, temei pentru preschimbarea termenelor de judecată deja acordate și stabilirea unor termene mai îndelungate.

Ulterior, la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii a fost inițiat un demers de analiză a modului în care au fost implementate recomandările Secției pentru judecători și a rezultatelor înregistrate.

Din această perspectivă, Secția pentru judecători constată că implementarea recomandărilor formulate prin Hotărârea nr. 2040 din 13 iulie 2023 a avut impact în activitatea instanțelor judecătorești, fapt evidențiat de informațiile rezultate din analiza indicatorilor de eficiență.

Astfel, în pofida dificultăților majore cu care s-au confruntat instanțele din cauza insuficienței vădite a numărului de judecători, acestea au reușit să păstreze în anul 2023, în repere similare, ratele de eficiență înregistrate în anul 2022. În ceea ce privește *rata de soluționare a cauzelor*, la curțile de apel aceasta a crescut cu 7,4%, iar la tribunale și judecătorii s-au înregistrat creșteri ușoare de 1,1% și, respectiv, de 1,4%.

Cu privire la *numărul hotărârilor redactate peste termen*, acesta a scăzut ușor la toate nivelurile de jurisdicție, respectiv cu 0,66% la curțile de apel, cu 0,31% la tribunale și cu 0,99% la judecătorii.

Pe de altă parte, așa cum era de așteptat, plafonarea numărului de dosare/complet/total ședințe de judecată programate în decursul unei luni a condus la creșterea duratei de timp dintre data înregistrării dosarului și data primului termen de judecată în materiile non-penale.

Această consecință trebuie pusă în relație și cu modul neunitar în care a fost aplicată hotărârea în discuție, unele instanțe raportându-se și la dosarele nou intrate, în timp ce altele, cele mai multe, au interpretat recomandarea privind numărul total de dosare/lună ca referindu-se la numărul total de dosare rulate. În acest fel, raportarea exclusiv la numărul dosarelor rulate, fără a se ține seama și de un număr minim al dosarelor nou intrate, a condus la întârzierea începerii judecății în mai multe cauze nou intrate, în situațiile în care numărul dosarelor rulate în luna de referință a fost egal sau mai mare decât cel prevăzut în Hotărârea nr. 2040 din 13 iulie 2023.

În altă ordine de idei, însă tot ca un aspect de aplicare neunitară a acestei hotărâri, trebuie semnalat și faptul că multe dintre instanțe au avut în vedere numărul de dosare recomandat, prin raportare la ședința de judecată, iar nu la unitatea de timp de o lună.

Sub un alt aspect, trebuie avut în vedere și faptul că intervenția Secției pentru judecători, concretizată în adoptarea Hotărârii nr. 2040 din 13 iulie 2023, a fost motivată de dificultățile majore întâmpinate de sistemul judiciar în asigurarea numărului necesar de judecători, generate, pe de o parte, de numărul mare al situațiilor de eliberare din funcție prin pensionare și, pe de altă parte, de imposibilitatea compensării imediate a acestora prin derularea unor proceduri de selecție a unor noi judecători.

Între timp însă, această situație a cunoscut o evoluție semnificativă, numărul judecătorilor care formulează în prezent solicitări de eliberare din funcție fiind destul de mic.

La fel de important de subliniat sunt rezultatele înregistrate în procedurile de acces în magistratură derulate începând cu cea de a doua jumătate a anului 2023. Astfel, în urma concursului de admitere la Institutul Național al Magistraturii desfășurat în perioada 7 iulie 2023 – 28 martie 2024 au fost declarați admiși 300 de candidați, iar la concursul de admitere în magistratură organizat în perioada 7 iulie 2023 – 6 martie 2024 au fost ocupate 295 de posturi de judecător la judecătorii. În plus, prin Hotărârea nr. 19 din 6 februarie 2024 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat organizarea unui nou concurs de admitere în magistratură, la care au fost alocate și 75 de posturi de judecător la judecătorii, procedura de concurs fiind în desfășurare.

În aceeași perioadă, în urma concursului de promovare în funcții de execuție finalizat în luna octombrie 2023 au fost ocupate 145 de posturi de judecător la tribunale și 53 de posturi de judecător la curțile de apel.

Având în vedere aspectele prezentate, Secția pentru judecători constată că recomandările formulate prin Hotărârea nr. 2040 din 13 iulie 2023 au condus la finalitatea urmărită, reperele de gestionare a volumului de activitate oferite de aceasta constituind un sprijin pentru judecători, într-o perioadă extrem de dificilă pentru instanțe.

În același timp, în condițiile evoluțiilor înregistrate începând cu a doua jumătate a anului 2023, care au condus la îmbunătățirea semnificativă a situației resurselor umane din cadrul instanțelor, apare utilă o reconsiderare a demersului implementat prin Hotărârea nr. 2040 din 13 iulie 2023, întrucât, cel puțin la acele instanțe la care situația resurselor umane este în prezent optimă, gestionarea volumului de activitate și conformarea la exigențele respectării duratei rezonabile de soluționare a cauzelor pot fi realizate mai eficient prin măsuri adaptate particularităților concrete de la nivelul fiecărei instanțe. De asemenea, și la acele instanțe care încă se confruntă cu dificultăți în privința resurselor umane este utilă adoptarea unor măsuri particularizate care să răspundă eficient la situațiile concrete din fiecare instanță.

O astfel de constatare are în vedere și dificultățile întâmpinate în aplicarea unitară a

măsurilor recomandate de Secția pentru judecători, care, așa cum s-a arătat anterior, au generat întârzieri în începerea judecării în unele cauze.

După cum este cunoscut, în conformitate cu art. 48 alin. (1) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, președintele instanței „exercită atribuțiile manageriale în scopul organizării eficiente a activității acesteia” iar, potrivit art. 51 alin. (1) din aceeași lege, „Președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești iau măsuri pentru organizarea și buna funcționare a instanțelor pe care le conduc (...)”.

Aceste reglementări constituie temeiuri suficiente pentru abilitarea președinților de instanțe să adopte, dacă situația concretă de la nivelul fiecărei instanțe o reclamă, măsurile care se impun pentru asigurarea unei dimensionări echilibrate a volumului de activitate și pentru funcționarea corespunzătoare a instanței, cu respectarea termenelor imperative prevăzute de lege și a principiului soluționării cauzelor într-un termen rezonabil.

O eventuală intervenție în acest sens a președintelui instanței nu trebuie privită ca o regulă, ci ca o situație de excepție reclamată de împrejurări deosebite cu care instanța s-ar putea confrunta din cauza lipsei de personal sau a altor situații care ar conduce la încălcarea excesivă a volumului de activitate al judecătorilor. Oricum, dimensionarea fiecărei ședințe de judecată din perspectiva numărului de dosare trebuie să rămână atributul judecătorilor care realizează managementul cauzelor cu care sunt investiți și care au înțelegerea exactă a activităților procedurale și procesuale pe care le implică fiecare dosar.

Toate considerațiile prezentate în cele ce preced au în vedere măsurile implementate, cu caracter provizoriu, prin Hotărârea nr. 2040 din 13 iulie 2023. Încetarea acestor măsuri nu înseamnă însă, în niciun caz, renunțarea la dezideratul esențial de stabilire a volumului optim de activitate al judecătorilor, a cărui necesitate a fost afirmată constant de Consiliul Superior al Magistraturii. Stabilirea pe baze științifice a volumului optim de muncă, ca reper esențial pentru gestionarea eficientă a activității instanțelor, implică însă cercetări și analize laborioase, care presupun resurse financiare semnificative de care Consiliul nu dispune în prezent. Stabilirea și asigurarea unui volum optim de muncă pentru judecători rămâne însă o prioritate pentru Consiliu, astfel încât acest demers va fi reluat de îndată ce vor exista resursele necesare.

Pe aceste premise, Secția pentru judecători consideră că în prezent este oportună încetarea măsurilor recomandate la art. I pct. 1 din Hotărârea Secției pentru judecători nr. 2040/13.07.2023 și abilitarea președinților de instanțe să adopte măsurile care se impun pentru asigurarea unei dimensionări echilibrate a volumului de activitate și pentru funcționarea corespunzătoare a instanței.

În același timp, dată fiind importanța problematicei analizate, este necesară urmărirea

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

evoluțiilor înregistrate, motiv pentru care măsurile adoptate de președinții instanțelor în direcția dimensionării echilibrate a volumului de activitate și pentru funcționarea corespunzătoare a instanțelor vor fi monitorizate periodic de Secția pentru judecători, prin compartimentul de resurse umane.

Pentru motivele prezentate, în temeiul prevederilor art. 23 alin. (1) și ale art. 41 alin. (1) lit. f) și g) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor valabil exprimate (9 voturi „Da”, 1 vot „Nu”),

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE:

Art. 1 - Încetarea măsurilor recomandate la art. 1 pct. 1 din Hotărârea Secției pentru judecători nr. 2040/13.07.2023.

Art. 2 - Abilitarea președinților de instanțe să adopte, în funcție de situația concretă de la nivelul fiecărei instanțe, măsurile care se impun pentru asigurarea unei dimensionări echilibrate a volumului de activitate și pentru funcționarea corespunzătoare a instanței, cu respectarea termenelor imperative prevăzute de lege și a principiului soluționării cauzelor într-un termen rezonabil.

Art. 3 - Monitorizarea periodică de către Secția pentru judecători a măsurilor adoptate de președinții de instanțe în aplicarea art. 2.

Art. 4 – Prezenta hotărâre se publică pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii.

Data în București, la data de 28 martie 2024

Judecător Denisa-Angelica SPANIȘOR
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011